

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ani osvobozený příjem není bez povinností a jejich porušení může znamenat vysokou pokutu

Konec března, resp. 1. duben, není pouze termínem pro podání přiznání k dani z příjmu fyzických osob, ale také pro oznámení osvobozeného příjmu nad 5 milionů korun. Podnikatelé mají konec března s tímto úkolem pevně spojený, ale povinnost oznamovat také osvobozené příjmy řada lidí stále v povědomí nemá. Jde totiž o vcelku nový závazek, od roku 2015, a může se přitom týkat kteréhokoli občana, nejen podnikatele. Každý, kdo během roku získal příjem osvobozený od daně z příjmu větší než 5 milionů korun, musí oznámit tuto skutečnost správci daně, tedy finančnímu úřadu.

Musí tak učinit do termínu pro podání daňového přiznání, tj. do 1. 4. resp. 1. 7. 2019, pokud využívá služeb daňového poradce. Pokuta za nesplnění této povinnosti může dosáhnout až 15 % z příjmu.

Přesáhnou-li u fyzické osoby příjmy osvobozené od daně za kalendářní rok, aktuálně tedy 2018, pět milionů korun, má tato fyzická osoba povinnost oznámit to finančnímu úřadu, správněji správci daně. Jedná se například o příjmy získané:

- prodejem movitých věcí, které nesloužily fyzické osobě k podnikání,
- dědictvím (příjem nesnížený o dluhy, tedy nikoli výsledná výše, o kterou se zvýší jmění poplatníka),
- darem od příbuzného v linii přímé i vedlejší,
- prodejem akcií, které držel poplatník minimálně 3 roky,
- prodejem podílu na společnosti s ručením omezením po uplynutí doby držby podílu 5 let.

Toto oznámení finančnímu úřadu nemá vazbu na daňové přiznání, jedná se o samostatné podání. Povinnost podat oznámení mají tedy všechny osoby, které ve zdaňovacím období získaly osvobozený příjem, bez ohledu na to, zda podávají či nepodávají přiznání k dani z příjmu fyzických osob. Pokud fyzická osoba podává daňové přiznání a využívá pro jeho sestavení a podání daňového poradce, je lhůta i pro dodání oznámení o osvobozeném příjmu 1. července.

V oznámení správci daně je nutno uvést jakého osvobozeného příjmu bylo dosaženo, jeho výše a

okamžik vzniku příjmu. Není ale třeba vyplňovat speciální formulář. Oznámení je možné provést například dopisem, obsahujícím všechny výše uvedené údaje a samozřejmě údaje o identifikaci fyzické osoby. Více informací včetně vyjmenování dalších osvobozených příjmů a popisu oznámení s doporučeným formulářem naleznete na stránkách [finanční správy](#).

Pokud není hodnota příjmu přesně daná jako například v případě osvobozených příjmů z titulu darů a dědění, respektive bezúplatných příjmů, může poplatník výši osvobozeného příjmu odborně odhadnout (např. pomocí srovnání cen obdobných nemovitostí dle dostupných nabídek) a nemusí pro tyto účely nechat zpracovávat znalecký posudek dle zákona č. [151/1997](#) Sb., o oceňování. Správce daně v těchto případech nebude poplatníka vyzývat k doložení výše bezúplatného příjmu znaleckým posudkem.

Pokuty za neoznámení osvobozeného příjmu jsou dle § 38w zákona o daních z příjmů poměrně vysoké:

- **0,1 %** z částky neoznámeného příjmu, pokud občan tuto povinnost splní, aniž by k tomu byl vyzván správcem daně,
- **10 %** z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník tuto povinnost splní v náhradní lhůtě poté, co byl k tomu správcem daně vyzván, nebo
- **15 %** z částky neoznámeného příjmu, tedy minimálně 750 000 Kč, pokud fyzická osoba nesplní tuto povinnost ani v náhradní lhůtě.

Pokutu za neoznámení osvobozeného příjmu lze uložit nejpozději do uplynutí lhůty pro stanovení daně.

Příklady osvobozených příjmů:

Prodej akcií či podílů na korporaci, kdy prodejní cena je hrazena ve splátkách

Příkladem osvobozeného příjmu, který se však musí každoročně oznamovat správci daně, je poplatník, který prodal svou firmu, tedy přesněji prodal akcie či podíly na své kapitálové korporaci. K prodeji došlo na podzim roku 2017 a sjednaná kupní cena bude hrazena ve třech splátkách po 20 mil. Kč. První splátku obdržel poplatník v roce 2017, druhou v roce 2018 a třetí dostane na podzim roku 2019. Z této situace mu vyplývá povinnost oznamovat každý rok správci daně přijatý osvobozený příjem ve výši splátky, tedy každoročně částku 20 mil. Kč. Pokud byla za rok 2017 tato povinnost splněna, do konce lhůty pro podání daňového přiznání za rok 2018 oznámí poplatník také druhý osvobozený příjem (druhou splátku) a totéž bude opakovat za rok 2019.

Prodej sbírky obrazů

Pan Novák, který se celý život věnoval sbírání starých obrazů, se rozhodl, že svou sbírku prodá, aby získal peníze na koupi rodinného domu. Jeho sbírka byla jako celek prodána Národní galerii za 6 mil. Kč. Příjem z prodeje sbírky obrazů je osvobozen od daně z příjmů a nebude uváděn do daňového přiznání. Avšak panu Novákovi vzniká povinnost oznámit správci daně, že získal v roce 2018 osvobozený příjem z prodeje své sbírky obrazů.

Oznámení příjmů z titulu dědictví

Jaký majetek a v jaké hodnotě dědic zdědí je zcela jednoznačné ke dni pravomocného skončení dědického řízení. Pokud hodnota přesahuje 5 mil. Kč, vznikl dědici osvobozený příjem z pohledu zákona o daních z příjmů. Jedná se o jediný právní důvod nabytí majetku, proto nelze „rozdělit“

dědictví na jednotlivé části nedosahující 5 mil. Kč. Správci daně je proto nutno podat oznámení o celkové hodnotě zděděného majetku, nikoliv o jeho jednotlivých složkách.

Do limitu pro oznamovací povinnost se zahrnuje příjem z dědictví nesnížený o dluhy. Nikoliv tedy výsledná výše, o kterou se zvýšilo jmění poplatníka (tj. příjmy po zohlednění dluhů). Zdědí-li poplatník např. sbírku uměleckých děl oceněnou na 25 mil. Kč spolu s dluhy ve výši 23 mil. Kč, vztahuje se na něho oznamovací povinnost. Osvobozené příjmy z titulu dědictví budou oznamovány za zdaňovací období, ve kterém došlo k pravomocnému skončení dědického řízení.

Jana Skálová

Partner

Assurance Services

[TPA Audit s.r.o.](#)

Antala Staška 2027/79

140 00 Praha 4

Tel.: +420 602 339 060

e-mail: jana.skalova@tpa-group.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)